

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **A. H.**, proti žalovanému: **Nejvyšší správní soud**, se sídlem Moravské nám. 6, Brno, v řízení o námitce podjatosti soudců druhého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové vznesené žalobcem ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 243/2015,

takto:

Soudci 2. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluše Došková, JUDr. Karel Šimka a Mgr. Eva Šonková **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 243/2015.

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Brně usneseními ze dne 30. 7. 2015, č. j. 30 A 88/2015 - 13, ze dne 30. 7. 2015, č. j. 30 A 90/2015 - 13, a ze dne 6. 8. 2015, č. j. 30 A 98/2015 - 13, odmítl žaloby, kterými se žalobce domáhal zrušení usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2015, č. j. 5 As 38/2015 - 32, ze dne 8. 4. 2015, č. j. 6 As 26/2015 - 23, a ze dne 22. 4. 2015, č. j. 6 As 71/2015 - 9. Krajský soud ve všech napadených usneseních uvedl, že v žalobcově případě chybí k projednání věci pravomoc soudů rozhodujících ve správním soudnictví, protože napadené usnesení není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jelikož žaloby nesměřovaly proti rozhodnutím správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., ale proti rozhodnutím soudu, krajský soud konstatoval, že žaloby jsou nepřipustné, a proto je odmítl.

[2] Proti těmto usnesením podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, která je u Nejvyššího správního soudu vedena pod sp. zn. 2 As 243/2015. Ze spisu Nejvyššího správního soudu vyplývá, že stěžovatel poté, co byl informován o probíhajícím řízení, vznesl námitku podjatosti vůči soudcům JUDr. Miluši Doškové, JUDr. Karlu Šimkovi a Mgr. Evě Šonkové. V námitce podjatosti stěžovatel konstatoval, že uvedení soudci „*upřeli stěžovateli úmyslně či neúmyslně právo na spravedlivý proces např. v řízení před ČR-Nejvyšším správním soudem ve sp. zn. 2 As 87/2014, 2 As 162/2014, 2 As 163/2014, 2 As 243/2015, 2 As 246/2015, 2 As 247/2015 atd., že se úmyslně neřídí zákony ČR nebo je neznají. (...) V řízeních pod výše uvedenými značkami byla narušena důvěra stěžovatele v nezávislé, nestranné a*

zákonné rozhodování tohoto soudu.“ Jako důkaz označil spisy vedené pod výše uvedenými spisovými značkami.

[3] Soudci druhého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluše Došková, JUDr. Karel Šimka a Mgr. Eva Šonková shodně konstatovali, že se necítí být podjatí, k účastníkovi řízení ani k projednávané věci nemají žádný vztah.

[4] Stěžovatel poté, co byl informován o probíhajícím řízení vedeném pod sp. zn. Nao 279/2015, o uvedené námitce podjatosti, vznesl v podání ze dne 27. 10. 2015 další námitku podjatosti soudců čtvrtého senátu Nejvyššího správního soudu. O této námitce rozhodl 9. senát Nejvyššího správního soudu usnesením ze dne 26. 11. 2015, č. j. Nao 293/2015 – 42, tak, že soudci 4. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Dagmar Nygrínová, JUDr. Jiří Palla a Mgr. Aleš Roztočil nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. Nao 279/2015.

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *„[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“*

[6] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *„[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je - li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“*

[7] Integrální součástí práva na spravedlivý proces, vymezeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z klíčových předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Požadavek nestrannosti a nezájatosti soudce je natolik zásadní, že umožňuje prolomení ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

[8] Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 370/04). Ústavní soud ve své judikatuře dále vyslovil, že *„[d]ůvodné pochybnosti o soudcově nestrannosti jsou kategorií objektivní povahy a jako takové musí být založeny skutečnostmi objektivitě soudcovského rozhodování protirečícími, a to natolik, že nikoli z pohledu účastníků řízení, ale v objektivním smyslu ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otřásají“* (srov. usnesení

pokračování

Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 26/2000). Při posouzení otázky podjatosti soudce je třeba akcentovat též tzv. zdání nezávislosti a nestrannosti nejen ve vztahu k účastníkům řízení, nýbrž i ke třetím osobám (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10).

[9] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům (ať již přátelský či nepřátelský) může být založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod. V daném případě však nebyla objektivně zjištěna žádná z těchto skutečností.

[10] Z průběhu soudního řízení je podle Nejvyššího správního soudu zjevné, že stěžovatel zcela záměrně namítá podjatost prakticky všech soudců, kteří rozhodují v jeho záležitostech, aniž by se jeho námitky zakládaly na objektivních skutečnostech. Za situace, kdy již bylo stěžovateli mnohokrát vyloženo, jakými důvody lze zpochybňovat nepodjatost soudce, pak nezbývá než se domnívat, že jeho úmyslem není ochrana subjektivních práv a lze rovněž pochybovat o tom, zda jsou jím předloženy námitky míněny vážně.

[11] Po zhodnocení námítky podjatosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky k vyloučení soudců dle § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou dány. Ve věci vedené pod sp. zn. 2 As 243/2015 stěžovatel neuvedl žádný z důvodů, pro které by soudci JUDr. Miluše Došková, JUDr. Karel Šimka a Mgr. Eva Šonková měli být vyloučeni z jejího projednávání a rozhodnutí. Stěžovatel opřel námitku podjatosti soudců o jejich postup v jiných dříve projednávaných věcech týkajících se stěžovatele. Avšak postup soudců při rozhodování v jiných věcech dle věty třetí § 8 odst. 1 s. ř. s. nemůže být důvodem pro jejich vyloučení v právě řešené věci. Námitka podjatosti postavená na takovýchto skutečnostech proto není důvodná. Ani z obsahu spisu nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by nasvědčovala jejich podjatosti.

[12] Vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci má za následek odnětí věci zákonnému (příslušnému) soudci a její přidělení soudci jinému. Tento postup je proto nutno chápat jako výjimečný; takto mimořádná situace však v projednávání věci nenastala. Vzhledem k tomu, že se ve výroku uvedení soudci necítí být podjatí a jejich podjatosti nenásvědčují ani jiné skutečnosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 243/2015.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. prosince 2015

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu